

Naturals N. Enters Z

Número Natural

Conjunt N $N = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$

Número Enter Z

Conjunt Z $Z = \{\dots, -5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$

$$\boxed{N \subseteq Z}$$

Operacions en Z + suma - resta *multiplicació

Propietats de la suma +

- 1.- La + en Z és ll. c. i. $a \in Z, b \in Z \rightarrow a + b \in Z$
- 2.- La + en Z és commutativa $a + b = b + a \forall a, b \in Z$
- 3.- La + en Z és associativa $(a + b) + c = a + (b + c) = a + b + c \forall a, b, c \in Z$
- 4.- L'element neutre de + en Z és 0 $a + 0 = 0 + a = a \forall a \in Z$
- 5.- L'element simètric de a en Z és -a en Z $a + (-a) = (-a) + a = 0 \forall a \in Z$

Propietats de la multiplicació * (.) (cap signe)

- 1.- La * en Z és ll. c. i. $a \in Z, b \in Z \rightarrow a * b \in Z$
- 2.- La * en Z és commutativa $a * b = b * a \forall a, b \in Z$
- 3.- La * en Z és associativa $(a * b) * c = a * (b * c) = a * b * c \forall a, b, c \in Z$
- 4.- L'element unitat de * en Z és 1 $a * 1 = 1 * a = a \forall a \in Z$

Regla dels signes + * + = + + * - = - - * + = - - * - = +

Multiplicació per un número negatiu

Si el número negatiu no està al principi de l'expressió es posarà entre ( )

Ex1: $4 * (-3) = -12$ Ex2: $-3 * 7 = -21$ Ex3: $-5 * (-6) = 30$

Propietats distributives de la multiplicació * respecte de la suma +

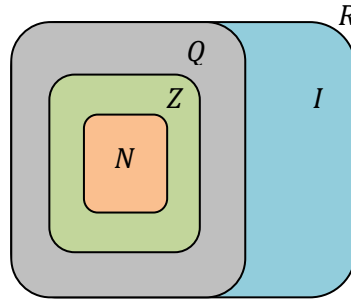
$a * (b + c) = a * b + a * c \forall a, b, c \in Z$
 [→ (llevar parèntesi) ← (traure factor comú)]
 $(b + c) * a = b * a + c * a \forall a, b, c \in Z$

Potència d'exponent natural i base entera

Definim $a^n = \begin{cases} 1 & \text{si } n = 0 \text{ i } a \neq 0 \\ a \cdot a^{n-1} & \text{si } n > 0 \end{cases}$ on $n \in N \text{ i } a \in Z$

Propietats de les potències

$a^0 = 1 \forall a \in Z^*$
 $a^1 = a \forall a \in Z$
 $a^n \cdot a^m = a^{m+n} \forall a \in Z \text{ i } m, n \in N$
 $\frac{a^n}{a^m} = a^{n-m} \forall a \in Z^* \text{ i } m, n \in N$
 $(a^m)^n = a^{m \cdot n} \forall a \in Z \text{ i } m, n \in N$
 $a^n \cdot b^n = (a \cdot b)^n \forall a, b \in Z \text{ i } n \in N$

Divisió entera. Regles de divisibilitat més utilitzades.

- Cap número és divisible per 0
- Tots els números són divisibles per 1
- Un número és divisible per 2 si acaba en 0 o en xifra parell
- Un número és divisible per 3 si la suma de les seues xifres és 3 o múltiple de 3
- Un número és divisible per 5 si acaba en 0 o en 5
- Un número és divisible per 11 si la suma de les xifres que ocupen lloc parell menys la suma de les xifres que ocupen lloc imparell és 0 o múltiple d'11

Prioritat de les operacions

Sempre en aquest ordre: ( ), potències i arrels, multiplicació o/i divisió, suma o/i resta. Aquest ordre pot ser alterat per ( ). En cas de la mateixa prioritats sempre d'esquerre a dreta.

Màxim comú divisor(MCD) i mínim comú multiple(MCM)

$MCD(a, b) = \prod(\text{factors comuns al menor exponent})$
 $MCM(a, b) = \prod(\text{factors comuns i no comuns al major exponent})$

Propietat $MCD(a, b) * MCM(a, b) = a * b$

Racionals Q

Número Racional Q

Fracció. Una fracció és una expressió de la forma $\frac{m}{n}$ on $m, n \in Z \text{ i } n \neq 0$

Fraccions equivalents. Direm que $\frac{a}{b} = \frac{c}{d} \leftrightarrow a \cdot d = b \cdot c$ ex: $\frac{6}{4} = \frac{3}{2}$; $\frac{-2}{6} = \frac{-1}{3}$

Propietat de les fraccions.

Si multipliquem o dividim el numerador i el denominador d'una fracció pel mateix número enter (diferent de 0) la fracció resultant és equivalent a la primera.

$\frac{a}{b} = \frac{a \cdot c}{b \cdot c}$ $\frac{a}{b} = \frac{a/c}{b/c}$

Conjunt Q

$Q = \left\{ \frac{m}{n} \text{ on } m, n \in Z \text{ primers entre ells i } n \neq 0 \right\}$

$\boxed{N \subseteq Z \subseteq Q}$

Operacions en Q. + suma - resta *multiplicació /divisió

Suma +(-)

$\frac{a}{b} + \frac{c}{d} = \frac{a \cdot d + b \cdot c}{b \cdot d}$ $\frac{a}{b} - \frac{c}{d} = \frac{a \cdot d - b \cdot c}{b \cdot d}$

Propietats de la suma +

- 1.- La + en Q és ll. c. i. $a \in Q, b \in Q \rightarrow a + b \in Q$
- 2.- La + en Q és commutativa $a + b = b + a \forall a, b \in Q$
- 3.- La + en Q és associativa $(a + b) + c = a + (b + c) = a + b + c \forall a, b, c \in Q$
- 4.- L'element neutre de + en Q és 0 $a + 0 = 0 + a = a \forall a \in Q$
- 5.- L'element simètric d' a en Q és -a en Q $a + (-a) = (-a) + a = 0 \forall a \in Q$

Multiplicació *(+)

$\frac{a}{b} * \frac{c}{d} = \frac{a \cdot c}{b \cdot d}$

Propietats de la multiplicació * (.) (cap signe)

- 1.- La * en Q és ll. c. i. $a \in Q, b \in Q \rightarrow a * b \in Q$
- 2.- La * en Q és commutativa $a * b = b * a \forall a, b \in Q$
- 3.- La * en Q és associativa $(a * b) * c = a * (b * c) = a * b * c \forall a, b, c \in Q$
- 4.- L'element unitat de * en Q és 1 $a * 1 = 1 * a = a \forall a \in Q$
- 5.- L'element invers de a en Q és $\frac{1}{a}$ en Q $a * \frac{1}{a} = \frac{1}{a} * a = 1 \forall a \in Q^*$

Propietats distributives de la multiplicació * respecte de la suma +

$a * (b + c) = a * b + a * c \forall a, b, c \in Q$
 [→ (llevar parèntesi) ← (traure factor comú)]
 $(b + c) * a = b * a + c * a \forall a, b, c \in Q$

Potència d'exponent enter i base racional.

Definim $a^n = \begin{cases} 1 & \text{si } n = 0 \text{ i } a \neq 0 \\ a \cdot a^{n-1} & \text{si } n > 0 \\ a^{-n} = \frac{1}{a^n} & \text{si } a \neq 0 \end{cases}$ on $n \in N \text{ i } a \in Q$

Propietats de les potències

$a^0 = 1 \forall a \in Q^*$
 $a^1 = a \forall a \in Q$
 $a^n \cdot a^m = a^{m+n} \forall a \in Q \text{ i } m, n \in Z$
 $\frac{a^n}{a^m} = a^{n-m} \forall a \in Q^* \text{ i } m, n \in Z$
 $(a^m)^n = a^{m \cdot n} \forall a \in Q \text{ i } m, n \in Z$
 $a^n \cdot b^n = (a \cdot b)^n \forall a, b \in Q \text{ i } n \in Z$
 $\frac{a^n}{b^n} = \left(\frac{a}{b}\right)^n \forall a, b \in Q^* \text{ i } n \in Z$

Prioritat de les operacions

Sempre en aquest ordre: ( ), potències i arrels, multiplicació o/i divisió, suma o/i resta. Aquest ordre pot ser alterat per ( ). En cas de la mateixa prioritats sempre d'esquerre a dreta.

Números decimals racionals $\left\{ \begin{array}{l} \text{decimal exacte} \\ \text{decimal periòdic} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{periòdic pur} \\ \text{periòdic mixt} \end{array} \right.$

Fracció generatriu

Qualsevol decimal racional pot expressar-se com una fracció. La forma de calcular-la:

Decimal exacte: $15,5 = \frac{155}{10} = \frac{31}{2}$ Decimal periòdic: $x = 2,3 \overline{}$ $\frac{10x = 23\overline{3}}{x = 2\overline{3}} \text{ per tant } x = \frac{21}{9} = \frac{7}{3}$
 $9x = 21$

La fracció com operador

Si volem calcular una determinada part d'una quantitat, procedim de la següent manera: $\frac{m}{n}$ parts de $Q = \frac{m}{n} \cdot Q$